

חוק רישוי שירותי התעופה, תשכ"ג-1963 *

1. בחוק זה —

הגדרות

"טיסה מסחרית" — טיסה לשם הסעת נוסעים או הובלת טובין בתמורה, או טיסה לצרכי עסק או מתן שירות;

"חוק זה" — לרבות התקנות שהותקנו על פיו;

"המפעיל", בכלי טיס — לרבות הבעלים, השוכר או המטיס של כלי הטיס.

2. (א) לא יפעיל אדם כלי טיס בטיסה מסחרית מן המדינה או אליה או בשטחה, אלא על פי רשיון מאת שר התחבורה ובהתאם לתנאי הרשיון.

רשיון להפעלת כלי טיס

(ב) לא ישכיר אדם כלי טיס לשם טיסה מן המדינה או אליה או בשטחה, אלא על פי רשיון מאת שר התחבורה ובהתאם לתנאי הרשיון.

3. (א) שר התחבורה רשאי, הן בשעת מתן רשיון והן בשעת חידושו, לקבוע בו תנאים לגבי כל אחת מאלה:

תנאי הרשיון

(1) דבר הקשור בהפעלת כלי הטיס ובשירותים הדרושים להפעלתו;

(2) השירותים המוצעים באמצעות כלי הטיס;

(3) הכשרתם ונסיונם של המועסקים בהפעלתם של כלי טיס, בבדק שלהם ובמתן שירותים להם;

(4) כלי הטיס, המנועים וציוד העזר שעל בעל הרשיון להשתמש בהם;

(5) נוהל הבדק והשירות שבעל הרשיון ינהג לפיהם;

(6) קווי התעופה שבעל הרשיון יקיים ונוהל המבצעים שינהג לפיהם;

(7) תדירות השירותים שיופעלו ולוח הזמנים לשירותים אלה;

(8) תעריפי דמי הנסיעה, דמי ההובלה ותשלומים אחרים שיידרשו והבאתם לידיעת הציבור;

(9) הטסתם של נוסעים שאורגנו או התארגנו בקבוצות;

(10) הדרכים והאמצעים שבהם יבטיח בעל הרשיון תשלום פיצויים בעד נזק, לרבות נזק לצד שלישי, שנגרם עקב הפעלת כלי הטיס;

(11) הדרכים והאמצעים בהם יבטיח בעל הרשיון כי לא יבוצע בכלי הטיס צילום מן האויר, אלא על פי הרשאה.

(ב) שר התחבורה רשאי, לפי שיקול דעתו, לשנות את תנאי הרשיון, להוסיף עליהם, לבטלם או להשעות את תקפם לתקופה שיקבע.

4. שר התחבורה רשאי, בתקנות, לקבוע הוראות המסדירות דרכי מתן רשיון, חידושו, תקופת תקפו, תנאיו, צורתו, כללי החזקתו וכן את האגרות שישולמו בעד מתן הרשיון או חידושו.

בקשה לרשיון וחידושו

* נחקבל בכנסת ביום ג' בתמוז תשכ"ג (25 ביוני 1963); הצעת החוק ודברלי הסבר פורסמו בה"ח 518, תשכ"ב, עמ' 234.

5. שר התחבורה רשאי לסרב לתת רשיון, אם ראה בין השאר אחת מאלה:

(1) מתן הרשיון עלול לפגוע בהסדר משק התעופה או בתיכנונו;

(2) מתן הרשיון עלול לפגוע בבטחון המדינה או שאינו לטובתה;

(3) מתן הרשיון אינו תואם הסכם בין-לאומי בעניני תעופה אזרחית שבין ישראל לבין מדינת-חוץ או הסכם שבין חברה ישראלית לבין חברת-חוץ שאושר על ידי שר התחבורה לענין חוק זה, או שהרשיון עשוי לפגוע בביצועם של הסכמים כאמור;

(4) אין ברשותו של מבקש הרשיון ציוד וצוות מתאימים ומספיקים, או שאין הוא מסוגל לנהל את מבצעיו באופן שיבטיח דרגה גבוהה ביותר של בטיחות, רציפות, סדירות, יעילות או נוחות לציבור;

(5) הטיסה עשויה לפגוע בבטיחות הציבור, כבריאותו, או בבטיחות הטיס, או שיש בה כדי לסכן את הציבור בדרך אחרת.

6. שר התחבורה רשאי, בתקנות, לקבוע סוגים של טיסות מסחריות שלא יינתן עליהן רשיון או שיינתן בהגבלות ובסייגים שיקבע, באם הוא סבור שהאיסור, ההגבלה או הסייג דרושים מחמת נימוק מן הנימוקים לפי סעיף 5 או להסדרת ענין מן המפורטים בסעיף 3.

7. לא יעניק שר התחבורה רשיון כלי טיס בשירותי ריסוס לצרכי חקלאות אלא אם יש בידי העומד לבצע את הריסוס הרשאה של שר החקלאות או של מי שהוסמך על ידיו, לשימוש בחמרי ריסוס; הרשאה כאמור תינתן בהתאם להוראות שנקבעו על ידי שר החקלאות.

8. שר התחבורה רשאי להתלות רשיון או לבטלו אם ראה אחת מאלה:

(1) לא נתמלא תנאי מתנאי הרשיון או הוראה מהוראות כל דין החל על הפעלת כלי הטיס;

(2) אין הפעלת כלי הטיס מתנהלת בבטיחות, ביעילות, בהכשרה או בהתחשבות הראויה בצרכי הציבור;

(3) קיים נימוק מן הנימוקים שבגללם רשאי שר התחבורה לסרב לתת רשיון לפי חוק זה.

9. (א) שר התחבורה רשאי למנות מפקח לענין חוק זה (להלן – המפקח).

(ב) מפקח או מי שהוסמך על ידיו לענין זה רשאי להיכנס לכל מקום, למעט מקום המשמש למגורים, על מנת לבדוק אם נתקיימו הוראות חוק זה והוראות הסעיפים 19–22 לפקודת הפרוצידורה הפלילית (מאסר וחופושים)¹, יחולו על כניסה כאמור, בתיאומים לפי הענין.

10. (א) לא יפריע אדם למפקח ולא ימנע אותו מהשתמש בסמכויותיו ולמלא תפקידו לפי חוק זה.

(ב) העובר על הוראות סעיף זה, דינו – מאסר ששה חדשים או קנס 1,000 לירות.

11. (א) (1) המפעיל כלי טיס בטיסה מסחרית מן המדינה או אליה ללא רשיון ברי-חוקף לפי חוק זה, דינו – מאסר שנה אחת או קנס 50,000 לירות; המפעילו כאמור שלא בהתאם לתנאי הרשיון, דינו – מאסר ששה חדשים או קנס 20,000 לירות.

¹ חוקי איי, כרך א', פרק לג, עמ' 43.

(2) המפעיל כלי טיס בטיסה מסחרית בתוך שטח המדינה ללא רשיון בר-תוקף לפי חוק זה או שלא בהתאם לתנאי הרשיון, דינו – מאסר שלוש חודשים או קנס 10,000 לירות.

(3) המשכיר כלי טיס לטיסה כלשהי מן המדינה או אליה או בשטחה, דינו –

(א) אם הטיסה היא ללא רשיון בר-תוקף לפי חוק זה – מאסר שנה אחת או קנס 50,000 לירות;

(ב) אם הטיסה היא שלא בהתאם לתנאי הרשיון לפי חוק זה – מאסר ששה חודשים או קנס 20,000 לירות.

(ב) בהטלת עונש לפי סעיף זה יתן בית המשפט את דעתו, בין השאר, על הישנות הטיסות שבוצעו ועל מספר הנוסעים שהוטסו, שלא בהתאם לחוק זה.

(ג) היה הנאשם בעבירה לפי סעיף זה חבר בני-אדם המואגד בחוק-לארץ ושאינו רשום בישראל על פי כל דין, מותר למסור כל הזמנה וכל מסמך אחר לענין הליכים לפי חוק זה למורשהו המוסמך בישראל, ובאין מורשה כאמור – לקברניט של כלי הטיס, וכל מסירה כאמור תיראה כמסירה כדין לחבר בני-האדם האמור.

12. נעברה עבירה לפי סעיף 11 על ידי עובד, סוכן או בא-כוח כשהוא פועל בתחום תפקידו, או על ידי שוכר כלי הטיס, יואשם בעבירה גם מעבידו או מרשהו של העבריין, או בעל כלי הטיס, או המשכיר, הכל לפי העין, אם לא הוכיח שנים אלה:

(1) שהעבירה נעברה שלא בידיעתו;

(2) שהוא נקט בכל האמצעים הסבירים להבטחת שמירתו של חוק זה.

13. (א) ראה בית המשפט המחוזי כי יש יסוד להניח שנעברה עבירה על ידי הפעלת כלי טיס בביגוד להוראות סעיף 11 וכי כלי הטיס עומד להיות מוצא מן הארץ ועיכובו דרוש כדי להבטיח את גביית הקנס שהחשוד בעבירה עשוי להתחייב בו על פי פסק דין מאחר שאין לו רכוש בארץ, רשאי בית המשפט, על פי בקשת שר התחבורה, לצוות על עיכוב כלי הטיס בדרך שיראה בית המשפט, וכן להורות על שחרור כלי הטיס שעוכב כאמור בערבות שלא תעלה על סכום הקנס שנקבע לאותה עבירה.

(ב) בית המשפט רשאי לצוות כאמור אף שלא בפני החשוד בעבירה, אם היה סבור שהנסיבות מצדיקות זאת.

14. ראה שר התחבורה כי נתקיימו התנאים שבהם רשאי בית המשפט לצוות על עיכוב כלי הטיס וכי המצב מחייב פעולה דחופה, רשאי הוא לצוות על עיכוב תכוף של כלי הטיס בדרך שיראה, ורשאי הוא להורות על שחרור כלי הטיס שעוכב כאמור בערבות שלא תעלה על סכום הקנס שנקבע לאותה עבירה.

15. (א) צו עיכוב על פי סעיף 14 בטל בתום 5 ימים מיום שניתן, זולת אם לפני אותו מועד הוגשה לבית המשפט המחוזי, שבתחום שיפוטו ניתן הצו, בקשה לאישורו.

(ב) הרואה עצמו נפגע על ידי צו עיכוב שניתן על ידי שר התחבורה או על ידי צו של בית המשפט, שניתן שלא בפניו, רשאי, לא יאוחר מהיום החמישי לאחר שהצו הגיע לידיעתו וכל עוד לא הוגשה הבקשה לאישורו, לבקש את ביטולו מבית המשפט שנתן את הצו או שבתחומו ניתן הצו, הכל לפי הענין.

(ג) בדיון בבקשות לפי סעיף זה, רשאי בית המשפט לאשר את הצו, בשינויים או בלי שינויים, לבטלו או להחליט בדרך אחרת.

אחריות בעלים
מרשים ומשכירים

צו עיכוב וערבות
ע"י בית המשפט

צו עיכוב וערבות
על ידי השר

ביטול צו עיכוב
של שר התחבורה

16. (א) ניתן צו עיכוב לפי חוק זה ותוך שלושים יום מיום שניתן או מיום שאושר, הכל לפי המועד המאוחר יותר, לא הוגשה תביעה פלילית על העבירה שבגללה עוכב כלי הטיס, בטל צו דעיכוב, ואם ניתנה ערבות לשחרור כלי הטיס, תוחזר למי שנתנה.
- (ב) הוגשה תביעה פלילית כאמור, יפקע צו העיכוב עם גמר דינו של הנאשם ואם הוטל עליו קנס – עם תשלום הקנס, זולת אם הורה בית המשפט על דרך אחרת.
17. צו עיכוב שניתן שלא כדין על ידי שר התחבורה ובטל כאמור בסעיף 15 (א) – מי שנגרם לו נזק ממון על ידי זכאי לתשלום פיצויים מאת אוצר המדינה.
18. נוכח שר התחבורה כי אדם עבר על הוראה מהוראות חוק זה, רשאי הוא בהסכמתו של האדם, להמיר בכופר כסף את העונש שנקבע לאותה עבירה בחוק זה; הוגשה תביעה פלילית, אין לקבל כופר כל עוד לא נתן היועץ המשפטי לממשלה הסכמתו להפסקת ההליכים.
19. שר התחבורה רשאי לאצול לאחר כל סמכות מסמכויותיו לפי חוק זה, למעט הסמכות לפי הסעיפים 15 ו-18 והסמכות להתקין תקנות בנות פעל תחיקתו.
20. סמכות לפי חוק זה אינה גורעת מסמכות לפי חיקוק אחר, וקיום חובה לפי חוק זה אינו גורע מקיום חובה לפי חיקוק אחר.
21. רשיון ברי-תוקף שניתן בהתאם לתקנות הטיס (רשיונות לשימוש בכלי טיס בשירותי תעופה), תשט"ז-1956², דינו כדין רשיון שניתן על פי חוק זה, אולם תקפו יפקע לא יאוחר משנה מיום תחילתו של חוק זה.
22. הוראות חוק זה יחייבו גם את המדינה; אולם שר התחבורה רשאי לפטור טיסה או סוג טיסות המופעלים על ידי המדינה מהוראות חוק זה.
23. (א) שר התחבורה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו.
- (ב) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות בדבר סדרי דין להליכים לפי הסעיפים 13, 15 ו-16.
24. תחילתו של חוק זה כתום ששה חדשים מיום קבלתו בכנסת.

ישראל ברי-הודיה
שר התחבורה

לוי אשכול
ראש הממשלה

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה

² ק"ת 624, תשט"ז, עמ' 1076.